

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT**COURSE – X****[Sāṃkhya and Vedānta]**

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

१. अधोनिर्दिष्टयोरन्यतरस्य संस्कृतभाषया नागरीलिपिञ्च आश्रित्य सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या । 5
- क) यथा पुरस्ताद्भविता प्रतीत औद्दालकिरारुणिर्मत्प्रसृष्टः ।
सुखं रात्रीः शयिता वीतमन्यु-
स्तां ददृशिवान् मृत्युमुखाद् प्रमुक्तम् ॥
- ख) त्रिणाचिकेतस्त्रयमेतद् विदित्वा
य एवं विद्वांश्चिनुते नाचिकेतम् ।
स मृत्युपाशान् पुरतः प्रणोद्य
शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके ॥
२. नाचिकेतसा प्रार्थितः तृतीयो वरः क आसीत्? इत्यस्मिन् प्रसङ्गे यमेन किमुक्तम् इति स्वभाषया उपस्थाप्यताम् । 5
३. वेदान्तसारमनुसृत्य साधनचतुष्टयं विव्रियताम् । 6
४. अधोनिर्दिष्टयोरेकस्य सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च टीका लेखनीया- 4

4

[Turn over

क) अध्यारोपः ।

ख) अज्ञानम् ।

५. सर्वदर्शनसंग्रहानुसारं सांख्यानां पञ्चविंशति-तत्त्वानि व्याख्यायन्ताम् ।

6

६. देवभाषां देवनागरीलिपिञ्च अवलम्ब्य चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः ।

1×4=4

क) अहंकारस्य नामान्तरं किम्?

ख) को नाम सत्कार्यवादः ?

ग) सांख्यमते कतिविधः सर्गः ?

घ) कथं प्रधानपुरुषसंयोगः भवति ?

ङ) सांख्यमते प्रकृतिविकृतय इत्यनेन केषां ग्रहणम् ?